

Josep M. Sanmartí

DES D'EL RETIRO

Cada ovella amb sa parella

La increïble bajanada de Txiqui Benegas, un polític que va de mal borràs, parlant de "bloc constitucional" no pot amagar el fet que la política estatal està vivint una redefinició dels sistemes d'aliances, i que es dibuixen dos o tres grups ben diferenciats. Això no vol dir que, d'acord amb la terminologia de Txiqui Benegas, un d'aquests grups sigui el bo i els altres els dolents, i és que quan es parla de "bloc constitucional", automàticament, i encara que no es digui, es parla també de "bloc anticonstitucional" o almenys "no-constitucional". Possiblement al pobre Benegas el va perdre el seu subconscient de conductor de la lluita antiterrorista, d'impulsor dels dos pactes antiterroristes, en els quals la formulació "bloc anticonstitucional" sí que té un sentit específic i es refereix a unes forces concretes. En qualsevol cas, la relliscada del número tres del PSOE va salvar la tarda al PP i a IU-IC, després que quedés ben palès el seu desempar en qüestió d'aliances.

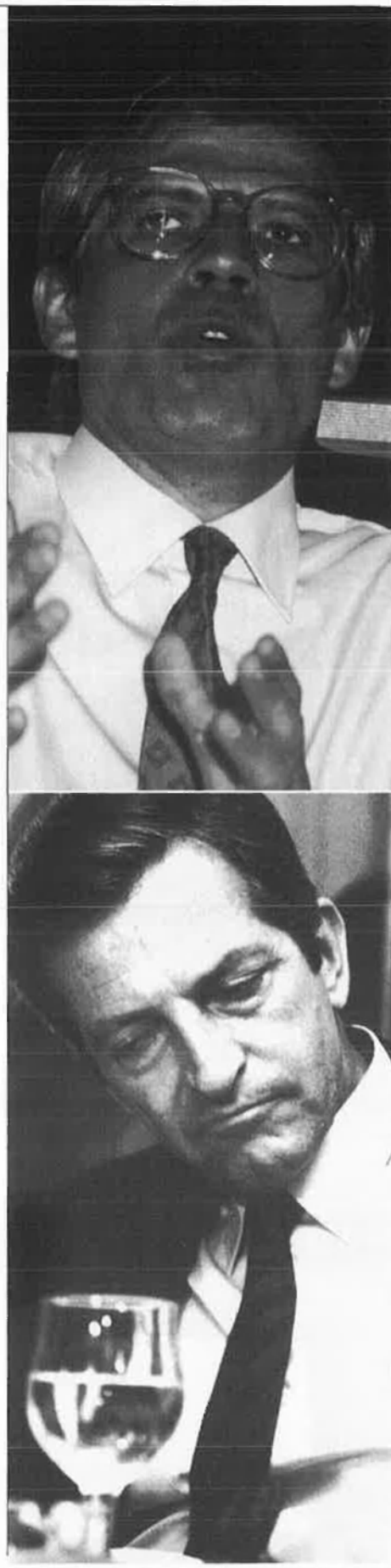
Que aquesta serà una legislatura molt marcada per la política de pactes, ja es va dir bon punt es van conèixer els resultats de les eleccions del 29 d'octubre. La feblesa del PSOE i sobretot la seva progressiva davallada, que dibuixava un futur incert, van imposar una línia pactista desconeguda durant la legislatura anterior. Els socialistes van comprovar immediatament que el gir donava resultats, i Felipe González sortí elegit president del govern pel Congrés de Diputats a la primera votació gràcies a una entesa amb una petita minoria, les Agrupacions Independents Canàries.

Per cert, que aquesta setmana el secretari d'Estat Josep Borrell els tornà el favor, negociant un nou sistema fiscal per a l'arxipèlag. Prèviament, el PSOE havia sondejat una altra minoria, el PNB, sense obtenir uns resultats tan immediats i concrets. La línia ja estava marcada: el PSOE tornava a seure amb altres grups i

buscava acords. És cert que fins ara no s'ha negociat cap qüestió d'una enorme transcendència, com pot ser el Pressupost de l'Estat, la Llei del Sòl, o alguna altra de la mateixa envergadura, però el camí s'ha encetat. El pacte social va acabar d'arrodonir la imatge d'un bloc socialista dialogant.

El mateix ministre d'Economia, Carlos Solchaga, considerat com un dels més durs del gabinet, passava a encapçalar la concertació social amb els sindicats, estampa que fa un any hauria fet caure de clatell més d'un sindicalista. La UGT i CCOO van entendre que una mobilització com la del 14-D no tenia sentit si a continuació no es traduïa en acords i els està signant aquests dies amb el mateix govern amb el que va partir peres a començament de 1989. Que aquesta estratègia era correcta ho va acabar de comprovar el govern arran del debat sobre l'afer dels germans Guerra. Un simple acostament a algunes minories, com CiU, el PNB o el CDS, li va resultar enormement útil a l'hora de no quedar-se sol en la defensa del vice-president.

El CDS va copsar la nova situació i en el Tercer Congrés, celebrat els dies 10 i 11 de febrer, va definir per primera vegada una estratègia de pactes. Bona o dolenta, però una de concreta, que es pot resumir així: respecte als pactes subscrits fins ara amb el PP, mans lliures a cada ajuntament i Comunitat Autònoma i aproximació clara al PSOE pel que fa al govern central. El PP no va dissimular el seu disgust en veure el canvi de parella del seu soci en tantes aventures de la legislatura anterior. I amb tota la raó del món José Ma. Aznar es preguntava com s'ho farà el CDS per lligar tots aquests pactes tan dispersos i divergents. Aquest serà el gran repte d'un partit centrista que assumeix la seva funció de partit-frontissa als tres nivells de govern. El moviment més important en aquests moments és, però, la seva disponibilitat a

negociar enteses amb el govern de Felipe González, sense comprometre l'alcaldia de Madrid.

El president del CDS, Adolfo Suárez, va argumentar cínicament que al cap i a la fi és el PSOE qui té el poder i que per tant és qui pot donar fruit a aquest acostament. Tot i que aquesta idea és antiideologia pura, i ja sabem que Adolfo Suárez no va sobrat d'això, no deixa de tenir raó. El CDS creu que una política de pactes amb el PSOE pot empènyer el govern cap a posicions que figuren al programa electoral del CDS, i aquest ho podrà vendre fàcilment com un triomf. En canvi, una actitud d'oposició pura i dura és difícil de mantenir i d'explicar per un partit que no té opcions de govern ni tan sols a termini mitjà.

A tot això el bloc de centre-esquerra format bàsicament pel PSOE, CiU, PNB i CDS (el "grup dels assenyats", deia algun dels seus prohoms) ha descol·locat el PP per la seva dreta i IU-IC per la seva esquerra. Seria curiós examinar també la situació en què queda alguna altra minoria que, com Unió Valenciana, passen aquest bloc per l'esquerra i com un llamp. Alguna maniobra d'última hora, com per exemple votar a favor de la reconversió de la Comissió de l'Estatut del Diputat en una comissió estable per investigar el possible tràfic d'influències dels diputats i alts càrrecs de l'administració que també són diputats, no pot amagar la solitud parlamentària que ha començat a viure el PP.

Incapaç d'aplicar una estratègia de pactes, tal com s'ha vist en la qüestió de RTVE, el PP oscil·la entre una oposició integral i la reconquesta del centre desitjat. El seu verbalisme i maximalisme no pot evitar que tàcticament el PSOE es mostri molt superior i que ara

fins i tot les minories tinguin unes directrius d'actuació que no tenen els populars.

El cas d'IU-IC és diferent pel fet que no es declara alternativa al PSOE pel 1933. IU-IC pot fer oposició total en solitari perquè és la seva funció històrica i perquè té més capacitat operativa. Els problemes li vindran si CCOO acaba finalment signant un ampli pacte social amb el govern, i deixa la coalició sense la principal arma parlamentària dels últims tres o quatre anys. De tota manera IU-IC també ha d'anar amb compte davant del nou mapa que està sorgint del debat Guerra. Una pressa excessiva i no consensuada també fa por a alguns partits, i d'altra banda no es pot passar per alt que la transició ens va deixar una cultura política de pactes. A l'electorat li agrada que els seus representants s'esbronquin i es posin verds, però després que negociïn i que pactin per poder tirar endavant el país.

Mentrestant, els socialistes continuen la seva càrrega a la baioneta contra els mitjans de comunicació. Tenen tot el dret a protestar i fins i tot a querellar-se, però des del punt de vista polític no podem oblidar que les circumstàncies donen massa aspecte de represàlia a l'acció i que els límits de la llibertat d'informació són indefinibles pels dos costats, el del poder i el de la comunicació. I per acabar-ho d'adobar, una sentència del Tribunal Constitucional que diu que les eleccions a Múrcia no s'han de repetir ha plantejat un nou conflicte institucional. ¿Pot el Tribunal Constitucional anul·lar una sentència ferma d'un tribunal ordinari sense aduir inconstitucionalitat?

Josep Ma. Sanmartí